

OBSAH

Předmluva 11

1945–1948

Literární život 15

- Politické a kulturní souvislosti 15
- Snahy o centralizaci kulturního života 18
- Regulace knižního trhu 20
- Názorové diferenciacie 22
- Na cestě k převratu 24
- Literární kritika 25
- Literární věda 27

Poezie 29

- Reflexe války a osvobození 29
- Křesťansky orientovaná lyrika 37
- Mýtus všedního života – tvůrčí impulz Skupiny 42 40
- Nové podoby surrealismu 45
- Další diferenciacie mladé poezie 48

Próza 52

- Doznívání starších tendencí 53
- Dokumentární a svědecká literatura 55
- Válečné téma ve fabulované próze 58
- Próza s existenciálními motivy 59
- Hledání aktivního hrdiny 65

Drama 68

- Revoluční proměny divadelního provozu 68
- Dramatické reflexe války 70
- Historické drama 73

- Politická satira 75
Na cestě k budovatelskému dramatu 78

1948-1958

Literární život 83

- První represe a emigrace 83
Sjezd národní kultury a právní zakotvení politických změn 86
Proměna společenského a kulturního života 88
Vznik Svazu československých spisovatelů
a jeho počáteční aktivity 89
Nakladatelství a periodika 92
Projevy stalinismu 94
Náběhy k uvolnění 97
II. sjezd Svazu československých spisovatelů 98
Pozvolné rozšiřování literárního prostoru v druhé polovině
padesátých let 100
Literární kritika 101
Literární věda 103

Poezie 105

- Spory o charakter nové poezie 106
„Staří“ básníci v nové době 108
Ve službě ideologie 110
Rozmývání normy 115
Surrealistické hledání východiska 117
Autoři edice Půlnoc 120
Poúnorová apokalypsa očima katolických básníků 122
Poezie v exilu 124
Návraty básnických osobností 126
Obnovování výrazové škály 130

Próza 137

- Reportáž a drobná próza ve službách budování socialismu 138
Budovatelský román 141

- Posuny ve ztvárnění tématu války 145
 Proměna hrdiny 147
 Próza s historickými náměty 149
 Próza vnitřního exilu 153
 Exilová próza 156

Drama 160

- Divadelní zákon, divadelní instituce a dramaturgie 160
 Výrobní drama jako prestižní útvar budovatelské
 dramatiky 162
 Další podoby budovatelského dramatu 164
 Reinterpretace historie 166
 První korekce budovatelské poetiky 168
 Dramatika etického znejistění 170
 Pohled na individuální bytí člověka 171
 Počátky divadel malých forem 172
 Drama zbavené kontaktu s divadlem 174

1958–1969

Literární život 179

- Pokus o zvrát 180
 Počátky liberalizace literárního života 182
 Úsilí o autonomii umění a hranice možného 184
 Kontakty mezi exilem a domovem 186
 Mezi literaturou a politikou 187
 Pražské jaro 190
 Literární kritika 194
 Literární věda 196

Poezie 199

- Prostor pro poezii a dialog 199
 Proměny poetiky vyhraněných básnických osobností 201
 Poezie tradičních kontur 205
 Co s všedním dnem... 206

Laboratoře básnického experimentu	211
Písňové texty a hudební inspirace v poezii	216
Poezie křesťanského řádu	219
Podoby mladé poezie	223
Surrealistické aktivity	229
Poezie v exilu	231

Próza 233

Próza budovatelské deziluze	233
Nová podoba reflexe válečné zkušenosti	235
Rehabilitace drobné prózy a reportáže	239
Zrod mnohohlasí: 1963–64	241
Problematizace privátního života	243
Různorodost prozaických experimentů	245
Poetika absurdity	249
Existenciální a nadčasové pojetí válečného tématu	252
Osamocený jedinec v soukolí systému	254
Próza s tématem vězení, trestných táborů a vojny	257
Historická podobenství	259
Próza v dotyku s populárními žánry	263
Exilová próza	265
Návraty křesťanských prozaiků	267

Drama 269

Dramatika čechovovské inspirace a morálního apelu	270
Svébytná modelovost Topolových her	275
Nový impuls: divadla malých forem	277
Legenda Semafor	278
Absurdita jazyka a komunikace: Vyskočil a Havel	280
Další podoby modelové dramatiky	283
Různorodost divadel malých forem	285

1969–1989***Literární život* 293**

- Počátky normalizace a nově nastolená „pravidla hry“ 294
- Fungování literatury v oficiální sféře 297
- Literární život v exilu 301
- Formování domácího paralelního prostoru 303
- Underground a Charta 77 306
- Na cestě ke konci totality 308
- Literární kritika za normalizace 313
- Literární kritika v exilu a samizdatu 316
- Literární věda 319

***Poezie* 322**

- Spirituální tradice ve vnějším a vnitřním exilu 323
- Proti vyprázdněnosti doby 327
- Poezie plynutí času, paměti a návratů 328
- Proměny poezie „nepřizpůsobivých“ mladých básníků
šedesátých let 332
- Pokračování básnického experimentu 336
- Společenství a poetika undergroundu 339
- Surrealismus: zpátky do podzemí a exilu 343
- Poezie v mezích reálného socialismu 346
- Básníci sloužící režimu 348
- Pětatřicátníci 350
- Básníci „na okraji“ oficiálního 354
- Publikační návraty 359
- Folková a rocková píseň jako protest a vyznání 362

***Próza* 368**

- Modelová a alegorická próza samizdatových prozaiků 370
- Generační a historické konfrontace 372
- Existence v absurdní každodennosti 374
- Próza v exilu 377
- Mezi dvojím domovem: Josef Škvorecký a Milan Kundera 379

Tvorba poúnorových exulantů	383
Exiloví a samizdatoví debutanti	385
Próza undergroundu	389
Autentická literatura	391
Próza ve službě socialismu	395
Pokus o kompromis	399
Bohumil Hrabal	402
Hledání výpovědi v souřadnicích povoleného	405
Historická próza	410
Populární literatura	414
Prózy předznamenávající budoucí poetiky	418

Drama 422

Souvislosti divadelního života	423
Metamorfóza absurdního dramatu v disidentské dramatice	427
Tradičnější podoby neoficiální dramatiky	430
Dramatická tvorba autorů žijících v exilu	433
Pokračování a proměny divadel malých forem	434
Proměna dramatického textu a divadla za normalizace	438
Drama pod tlakem moci	440
Drama historických alegorií	446
Návrat k modelové hře	449
Monodrama	451
Dramatizace a adaptace v divadlech studiového typu	452
Divadlo před listopadem 1989	457

Poznámka 459

Seznam zkrácených názvů divadel 461

Výběrový přehled literatury 464

Lexikografické a bibliografické práce	469
Internetové zdroje	470
Bibliografické databáze	470

Jmenný rejstřík 472